

ВІДГУК ОФІЦІЙНОГО ОПОНЕНТА

**професора кафедри акушерства, гінекології та медицини плода
Національного університету охорони здоров'я України
імені П. Л. Шупика МОЗ України, доктора медичних наук,
професора Вдовиченка Сергія Юрійовича на дисертаційну
роботу Пушкашу Анастасії Василівни на тему «Особливості
функціонального стану шишкоподібної залози у жінок
із загрозливим абортom у першому триместрі вагітності», представлену
до офіційного захисту в разову спеціалізовану вчену раду при
Буковинському державному медичному університеті МОЗ України,
на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань
22«Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина»**

Актуальність теми дисертаційної роботи

Тема дисертації про невиношування вагітності є досить актуальною, особливо з урахуванням того, що проблема рекурентного втрати вагітності торкнулася значної кількості жінок, майже 20 % від загальної кількості вагітностей. Вивчення цього явища може допомогти розкрити його причини, ідентифікувати ризикові фактори та розробити ефективні стратегії профілактики та лікування. Невиношування вагітності (абортивність) впливає на фізичне та психологічне здоров'я жінок, а також може мати значний вплив на репродуктивні функції. Дослідження в цій області може допомогти поліпшити якість медичної допомоги жінкам з проблемами вагітності та рекомендації для підтримки здоров'я і психологічного благополуччя. Крім того, вивчення даної проблеми може виявитися важливим для суспільного здоров'я та допомогти розробити рекомендації для жінок, спрямовані на зниження ризику втрати вагітності. Загрозливе переривання вагітності в першому триместрі може бути спричинене різноманітними чинниками, такими як гормональні порушення, інфекції, аномалії розвитку плоду, патології матки та інші медичні проблеми.

На сьогоднішній день деякі дослідники показали вплив системного та плацентарного оксидативного стресу на патофізіологію абортів та відсутність антиоксидантного захисту внутрішньоматкового середовища. Відбувається пошкодження мембран із утворенням пероксидів ліпідів, які індукуються активними формами кисню (АФК), і за певних порушень призводять до переривання вагітності. У тих випадках, коли немає хромосомних аномалій або структурних порушень матки, існують дискусії про те, що недостатність шишкоподібної залози (епіфіза) може бути пов'язана зі спонтанними викиднями. Тому, великий інтерес викликає дослідження рівнів мелатоніну та серотоніну в сироватці крові вагітних жінок.

Водночас, дотепер остаточно не встановлено патогенетичний взаємозв'язок між станом нейроендокринної системи вагітних, зокрема, роботи шишкоподібної залози (епіфізу) та розвитком симптомокомплексу загрозливого абортів.

Враховуючи вищевказане, можна вважати, що дисертаційна робота Пушкашу Анастасії Василівни на тему «Особливості функціонального стану шишкоподібної залози у жінок із загрозливим абортів у першому триместрі вагітності», яка присвячена дослідженню взаємозв'язку між загрозою переривання вагітності та змінами у функціонуванні епіфізу, безсумнівно, є актуальною науковою задачею, вирішення якої має теоретичну та практичну значущість.

Зв'язок теми дисертації з науковими програмами

Дисертаційна праця Пушкашу А.В. є частиною науково-дослідницької роботи акушерства і гінекології Буковинського державного медичного університету «Збереження та відновлення репродуктивного здоров'я жінок та дівчат при акушерській і гінекологічній патології», державний реєстраційний номер: 0121U110020, термін виконання: 01.2021–12.2025 рр., де дисертантка є співвиконавицею.

Тема дисертації затверджена на засіданні Вченої ради факультету післядипломної освіти Буковинського державного медичного університету (протокол №2 від 24 жовтня 2019 року).

Обґрунтованість та достовірність положень, висновків і рекомендацій

На основі ретельно проведеного патентно-ліцензійного пошуку робіт зарубіжних і вітчизняних авторів з досліджуваної проблеми, дисертантка логічно і обґрунтовано сконцентрувала свою увагу на невирішених питаннях патогенезу розвитку загрозового аборту в першому триместрі вагітності та ролі шишкоподібної залози в фізіології та патології жіночої репродуктивної системи, що значно підвищило цінність проведених досліджень. Для досягнення мети були поставлені чіткі завдання, що дали змогу автору встановити патогенетичний зв'язок між дисфункцією епіфізу та розвитком загрозового аборту. На основі отриманих даних, Пушкашу А.В. вдалося розробити прогностичну модель, спрямовану на покращення перинатальних результатів.

Об'єм клінічного матеріалу є достатнім для обґрунтування та аргументації отриманих результатів. Для реалізації мети дослідження обстежено 84 жінки, з них включило 40 жінок (дослідна група) із загрозовим абортотом у першому триместрі вагітності та 44 жінки (контрольна група) із нормальним перебігом вагітності в першому триместрі без виражених екстрагенітальних патологій та відсутність роботи в нічний час доби.

Для вирішення поставлених завдань в процесі наукового дослідження автором було виконано достатній обсяг загальноклінічних та лабораторно-інструментальних методів.

Дослідження виконані з дотриманням основних положень Конвенції Ради Європи про права людини та біомедицину (від 04.04.1997 р.), Гельсінської декларації Всесвітньої медичної асоціації про етичні принципи

проведення наукових медичних досліджень за участю людини (1964-2008 рр.). Робота узгоджена комісією з питань етики наукових досліджень експериментальних розробок і наукових творів Буковинського державного медичного університету. Наукові положення, висновки дисертації та практичні рекомендації, що випливають із фактичного матеріалу виконаної роботи, є достатньо обґрунтованими узагальненнями, які логічно завершують дисертацію, відповідають меті та завданням роботи і мають важливе науково-теоретичне та практичне значення.

Новизна основних наукових положень та одержаних результатів дослідження

У дисертаційній роботі Пушкашу А.В. провела комплексне наукове дослідження, що дозволило отримати нові наукові дані щодо взаємозв'язку між функцією шишкоподібної залози та зміною концентрації мелатоніну та серотоніну у вагітних жінок при клінічно діагностованому загрозливому аборті в першому триместрі вагітності. Крім того, досліджено корелятивні зв'язки між вказаними показниками та гормонами першого біохімічного скринінгу.

Результати системного аналізу після проведеного дослідження дозволили розробити алгоритм діагностичних, лікувальних, профілактичних та прогностичних заходів, спрямованих на збереження вагітності та зниження показників невиношування на фоні зміни гормональних функцій шишкоподібної залози, із використанням немедикаментозних методів корекції рівня мелатоніну та серотоніну у жінок першого триместру вагітності.

Новизну отриманих даних підтверджує аналіз і порівняння їх з даними 254 наукових праць. Усі розділи дисертації Пушкашу А.В. достатньо висвітлені у наукових працях, які є сучасними науковими роботами, що підготовлені на високому рівні та опубліковані у провідних спеціалізованих

виданнях. Ці роботи повною мірою висвітлюють основні результати досліджень, є актуальними, містять наукову новизну і мають практичне значення.

Практична цінність основних наукових положень та одержаних результатів дослідження

Пушкашу А.В. показала високий рівень наукового підходу до поставлених задач та розуміння проблематики. Проведені дослідження дозволили розробити новий комплекс обстежень та лікувально-профілактичних заходів на основі мультифакторного аналізу, що здатні покращити ефективність виношування вагітності з позитивними перинатальними наслідками.

Апробація та впровадження результатів дисертації

На основі даних проведеного дослідження дисертанткою Пушкашу А.В. написано і подано до друку наукові статті у рецензовані журнали, з них 1 одноосібна стаття та 2, які цитуються у наукометричній базі Scopus. Крім того була представлена презентація результатів на профільних спеціалізованих наукових заходах в Україні та на міжнародних конгресах за кордоном. Тому, на мою думку, слід вважати, що Пушкашу А.В. оволоділа методикою наукової діяльності в достатньому об'ємі для ступеня доктора філософії і є самостійним дослідником.

Результати дисертаційного дослідження впроваджено в лікувальну практику КНП «Центральна міська клінічна лікарня», ОКНП «Чернівецька обласна клінічна лікарня», КНП «Чернівецький обласний перинатальний центр», КНП «Кіцманська багатопрофільна лікарня інтенсивного лікування», КНП «Жмеринська ЦРЛ», що підтверджено відповідними актами впровадження.

Структура, зміст, форма та обсяг дисертації

Дисертація оформлена у відповідності з вимогами до дисертаційних робіт, складається з анотації українською та англійською мовами, списку публікацій дисертанта за темою роботи, переліку умовних скорочень, вступу, огляду літератури, опису матеріалу та методів дослідження, трьох розділів власних досліджень, аналізу та узагальнення результатів досліджень, висновків, практичних рекомендацій та списку використаних джерел. Рукопис представлений на 129 сторінках комп'ютерного друку, ілюстрований 10 графічними рисунками та 11 таблицями. Список літератури включає 254 джерел, з яких 39 викладено кирилицею, 215 – латиницею. Наведений список літератури містить джерела останніх 5 років.

Назва дисертації відповідає її змісту. Мета і завдання в цілому конкретні, аргументовані. Вважаю, що всі розділи за своєю суттю, науково-методичним підходом, об'ємом і методами статистичного аналізу, інтерпретацією отриманих даних, висновками і практичними рекомендаціями відображають важливу і повноцінно викладену дисертаційну роботу. Кожний розділ завершується висновками до розділу, в яких узагальнюється викладений матеріал.

В огляді літератури дисертантка висвітлила сучасні відомості щодо патогенезу та клінічних особливостей невиношування вагітності, функціональний стан гормонів шишкоподібної залози та їхній взаємозв'язок із перебігом вагітності. Розділ написаний чітко і логічно, а відбір літературних джерел та їх аналіз свідчить про широку професійну ерудицію та наукову зрілість дисертантки. У другому розділі «Матеріал та методи дослідження» описані методи і об'єкт дослідження, вказує на правильні методичні підходи при виконанні дослідження. У трьох наступних розділах роботи подано результати власних досліджень автора.

У розділі «Аналіз та узагальнення результатів дослідження» авторка підводить підсумок представлених в роботі результатів дослідження,

докладно і доказово пояснюючи найбільш важливі факти і положення. Авторка обґрунтовано, аналізуючи одержані дані, підсумовує доцільність використання запропонованого методу діагностики та корекції патологічних змін при загрозовому стані перериванні вагітності в першому триместрі.

Висновки відповідають поставленій меті та завданням і узагальнюють інформацію, одержану дисертанткою в результаті проведених досліджень та опрацювання і аналізу отриманих даних.

Рекомендації щодо використання результатів дослідження

Результати дослідження Пушкашу А.В. можна рекомендувати для впровадження в клінічну практику з метою прогнозування та корекції порушень стану шишкоподібної залози у вагітних із загрозовим абортom у першому триместрі.

Матеріали дисертаційної роботи рекомендується використовувати під час викладання акушерства та гінекології у закладах вищої медичної освіти.

Дані про відсутність текстових запозичень та порушень академічної доброчесності

Перевірка дисертаційної роботи на подібність тексту за допомогою антиплагіатного сервісу «Unіcheck» виявила високий ступінь оригінальності роботи, який становить 97,6%. Порушення авторкою правил академічної доброчесності не виявлено.

Зауваження, пропозиції та недоліки щодо змісту і оформлення дисертації

Дисертаційна робота Пушкашу А.В. є методично обґрунтованим дослідженням виконаним на базі Буковинського державного медичного університету МОЗ України, що реалізує вірно поставлену мету і задачу, виконана на достатньо високому методичному рівні, має чітке практичне

спрямування із побудовою методичного підходу до діагностики і лікування пацієнток із загрозою невиношування в першому триместрі вагітності.

Достовірність матеріалів, представлених у дисертаційній роботі не викликає сумнівів. Зауважень щодо інтерпретації автором основних положень, оформлення дисертації та первинної документації немає.

В порядку наукової дискусії можна задати наступні питання:

1. На яке покращення перинатальних результатів можна очікувати після впровадження практичних рекомендацій, наведених в дисертації?
2. Як Ви можете пояснити підвищення рівня серотоніну у вагітних жінок основної групи дослідження?

ВИСНОВОК

Дисертаційна робота Пушкашу Анастасії Василівни на тему «Особливості функціонального стану шишкоподібної залози у жінок із загрозливим абортom у першому триместрі вагітності», виконана під керівництвом доктора медичних наук, професора Юзька О.М. та представлена на здобуття ступеня доктора філософії, галузь знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальність 222 «Медицина», є завершеною, самостійною працею, що має наукову новизну, теоретичне та практичне значення. У роботі подано науково-обґрунтовані результати, які в сукупності вирішують важливу науково-практичну задачу клінічної медицини – знизити показники невиношування вагітності, а саме своєчасне призначення обстеження та лікувально-профілактичних заходів вагітним із загрозливим абортom у першому триместрі.

За актуальністю піднятої проблеми, обсягом дослідженого матеріалу, діапазоном методик та методологією дослідження, ґрунтовністю аналізу та інтерпретацією отриманих даних, повнотою викладу принципових наукових

положень, високим рівнем наукової новизни отриманих результатів і вагомим теоретичним і практичним значенням дисертація повністю відповідає вимогам до оформлення дисертацій та вимогам Постанови Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 р. щодо здобуття ступеня доктора філософії,), а її авторка Пушкашу А.В. заслуговує на присудження ступеня доктора філософії.

Офіційний опонент

професор кафедри акушерства,

гінекології та медицини плода

Національного університету

охорони здоров'я України

імені П. Л. Шупика МОЗ України,

доктор медичних наук професор

Сергій ВДОВИЧЕНКО

